

YENİCE MESLEK YÜKSEKOKULU

TİCARİ MATEMATİK

Öğretim Görevlisi Seda ÖZDİKMENLİ

BÖLÜM 14

İSKONTO HESAPLARI-I

İSKONTO HESAPLARI

Bir senedin vadesinden önce nakit paraya çevirmek için yapılan kesinti demektir. Ticaret hayatında satın alınan mal ve hizmet karşılığında her zaman nakip para verilmeyebilir. Bazı durumlarda ticaret senedi kullanılır. Senedin üzerinde yazılı olan tarihte nakit paraya çevrilebilir. Ancak alacaklı senet üzerinde yazan tarihten önce nakde çevirmek istediği takdirde senedi bankaya verebilir. Banka belirli bir oranda kesinti yaparak senet karşılığı belirlediği ücreti alacaklıya verir. Bu duruma senet kırdırma. Bankanın veya aracı kurumun yaptığı kesintiye de iskonto denir.

Iskonto hesaplarında kullanılacak kullanılacak bazı kavramlar aşağıda açıklanmıştır.

Senedin üzerinde yazılı olan tutardır. Kredi değeri veya itibari değeri veya gelecek değeri adı da verilmektedir. Iskonto işlemi bu değeri üzerinden yapılır.

Peşin Değeri: Nominal değeri den iskonto tutarının düşölmesi neticesinde elde edilen tutardır. Bugünkü değeri, şimdiki değeri veya tasarruf değeri de denilmektedir.

Iskonto tutarı: Senet kırdırma işleminden sonra kredi kurumunun aldığı miktardır. Nominal değeri ile peşin değeri arasındaki farktır.

- ▶ **İskonto oranı:** Kredi kurumunun uyguladığı faiz oranı olup, nominal değerin belli bir yüzdesini ifade eder
- ▶ **Vade:** (Vadeye kalan süre): İskonto işlemlerinde tıpkı faiz işlemlerinde olduğu gibi bir zaman aralığı söz konusudur. **Vadeye kalan süre** olarak adlandırılan bu zaman aralığı, alacak hakkının doğduğu tarih ile ıskonto işleminin yapıldığı tarih arasındaki zaman dilimine eşittir.
- ▶ İskonto işlemleri basit ıskonto ve bileşik ıskonto olmak üzere ikiye ayrılır.

BASİT İSKONTO

Bugünkü değer üzerinden hesaplanan ıskonto tutarına iç ıskonto denmektedir. İç ıskonto işlemlerinde kullanılan ıskonto oranı da, basit ıskonto oranı olabileceği gibi bileşik ıskonto oranı da olabilmektedir.

Basit İç İskonto

İskonto Tutarı peşin değer üzerinden hesaplanır.

$ND = PD + IT$ üzerinden hesaplanan İskonto Tutarı

$$IT = \frac{ND \cdot n \cdot t}{100 + (n \cdot t)}$$

$$ND - PD = IT$$
$$ND - PD = \frac{ND \cdot n \cdot t}{100 + (n \cdot t)}$$

Formül düzenlenirse;

$$PD = \frac{100ND}{100 + (n \cdot t)}$$

bulunur.

ND: Nominal Değer

IT: İskonto tutarı

N: Uygulanan faiz oranı(iskonto oranı)

T: Vade

PD: Peşin değer

Vadenin yıl, ay veya gün olmasına göre;

vade yıl ise

$$IT = \frac{ND \cdot n \cdot t}{100 + (n \cdot t)}$$

vade ay ise

$$IT = \frac{ND \cdot n \cdot t}{1200 + (n \cdot t)}$$

vade gün

$$IT = \frac{ND \cdot n \cdot t}{36000 + (n \cdot t)}$$

Örnek: 20000 lira nominal değerli bir senet vadesine 4 ay kala yıllık %22 faiz oranından kurdırılıyor. Senedin iskonto tutarını hesaplayınız?

ND=12000

t=4 ay

n=%22

IT=?

$$IT = \frac{ND \cdot n \cdot t}{1200 + (n \cdot t)}$$

$$IT = \frac{20000 \cdot 22 \cdot 4}{1200 + (22 \cdot 4)}$$

$$IT = \frac{1760000}{1288}$$

$$IT = 1.366 \text{ TL}$$

Örnek: 20000 lira nominal değerli bir senet vadesine 4 ay kala yıllık %22 faiz oranından kırdırılıyor. Senedin peşin değerini hesaplayınız?

Yukarıdaki soruda IT tutarı hesaplanmıştır. 1.366 TL olarak bulunmuştur. Senedin peşin değeri ise;

$$PD=ND-IT$$

$$PD=20.000-1.366= 18.634 \text{ TL}$$

|

Örnek: 10.000 lira nominal değerli bir senet yıllık %30 faiz oranından kırdırılıyor ve 9500 lira alınıyor. Buna göre bu senedin vadesi kaç aydır?

$$ND=10.000 \text{ TL}$$

$$PD=9.500 \text{ TL}$$

$$IT= ND-PD = 10.000-9.500=500 \text{ TL}$$

$$500 = \frac{10000.30.t}{1200 + (30.t)}$$

$$500 = \frac{300.000t}{1200 + (30.t)}$$

$$600.000 + 15.000t = 300.000t$$

$$600.000 = 285.000t$$

$$t = 2,10 \text{ ay}$$

Örnek: 42000 lira nominal değerli bir senet vadesine 3 ay kala kırdırılıyor ve karşılığında 40000 lira alınıyor. Buna göre uygulanan yıllık faiz oranı % kaçtır?

$$42.000 - 40.000 = 2000 \text{ IT}$$

$$T = \frac{ND \cdot n \cdot t}{1200 + (n \cdot t)}$$

$$2000 = \frac{42000 \cdot n \cdot 3}{1200 + (n \cdot 3)}$$

$$2400000 + 6000n = 126000n$$

$$2400000 = 120000n \quad n = \%20$$

Örnek: Bir alacak senedi vadesine 5 ay kala yıllık %60 faiz oranından kırdırılıyor ve 6600 lira alınıyor buna göre senedin nominal değeri kaçtır?

Senedin peşin değeri 6600 TL dir.

$$PD = \frac{1200ND}{1200 + (n.t)}$$

$$6600 = \frac{1200ND}{1200 + (60.5)}$$

$$9900000 = 1200ND$$

$$ND = 8250 TL$$

Örnek: 8000 liralık bir alacak senedi vadesine 75 gün kala bir bankaya kurdırılıyor. Banka yıllık % 22 faiz oranı uyguladığına göre kesilen iskonto tutarı nedir?

$$IT = \frac{8000 \cdot 75 \cdot 22}{36000 + (75 \cdot 22)}$$

$$IT = 350 \text{ TL}$$

Kaynaklar

1. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı MEGEP (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi) Pazarlama ve Perakende. Ticari Matematik 1. Ankara 2008.
2. SMV 106- SIL 110 Ticari Matematik Ders Notu. Öğr. Gör.. Emine GÜL.
3. Ticari Matematik, Ötüken SENGİR, Murathan Yayınları, Trabzon: 2009